

Vývoj kvalifikovanosti učitelů a aprobovanost výuky v hospitovaných vyučovacích hodinách – podíl (v %)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Kvalifikovanost	88,3	90,4	90,0	90,8
Aprobovanost	nezjišťováno	77,4	76,3	75,0

Dle údajů z hospitovaných hodin za poslední 4 roky se podíl kvalifikovaných učitelů a podíl aprobované výuky nedaří významně zvýšit. Školám se nedaří získat chybějící kvalifikované učitele některých předmětů, pro malé školy je (při nižším počtu učitelů) také výrazným problémem zajistit, aby každý vyučovací předmět vyučoval pedagog, který vystudoval příslušný předmět na vysoké škole.

Dlouhodobě nejpočetnější věkovou skupinou učitelů hodnocených základních škol zůstává nadále věk v rozmezí od 40 do 49 let (31,5 %), stabilní je také průměrný věk pedagogů, který v loňském školním roce činil 45,2 let. Vyšší věkový průměr opět vykazovali učitelé plně organizovaných základních škol. Průměrná délka jejich celkové pedagogické praxe se mírně zvýšila na 19,7 roku, sledovaným parametrem byla také délka praxe učitelů na právě hodnocené škole, průměrná délka tedy činila 13 let (opět mírný nárůst). Na neúplných školách s pouze 1. stupněm byl opět zjištěn mírně nižší věk učitelů (o cca 2 roky) a současně i nižší délka jejich pedagogické praxe (o téměř 3 roky ve srovnání s plně organizovanými základními školami).

ČŠI zjišťovala v hodnocených základních školách dostupnost pedagogů specialistů (výchovný poradce, školní metodik prevence, školní speciální pedagog, školní psycholog). V inspektovaných základních školách byla pozice výchovného poradce obsazena v 90,2 % škol, pozice školního metodika prevence v 92,7 % škol. Spojené funkce výchovného poradce a školního metodika měla více než pětina škol, nejčastěji malé školy (21,7 %). U těchto malých škol často tyto funkce vykonávají ředitelé škol. U více než čtvrtiny škol zastávají souběžně pozici výchovného poradce. V 10,5 % škol byly zaznamenány případy, kdy ředitel školy vykonával zároveň jak pozici výchovného poradce, tak školního metodika prevence. Ve 27,6 % hodnocených základních škol působili školní speciální pedagogové a školní psychologové, jejich počet v základních školách postupně narůstá, a to zejména v souvislosti s požadavky, které na školy klade společné vzdělávání.

V segmentu základního školství se zásadním způsobem navýšila potřeba asistentů pedagoga, ve školním roce 2017/2018 zajišťovali asistenti pedagoga podporu učitelům a žákům v 80,2 % hodnocených základních škol. Průměrný počet asistentů pedagoga na 1 školu tak dosáhl výše 3,5 asistenta pedagoga. ČŠI při hospitační činnosti hodnotila účinnost spolupráce asistentů pedagoga s vyučujícími ve vybraných aspektech pedagogické práce. Zapojení asistentů pedagoga do vzdělávání se věnuje také tematická zpráva ČŠI *Vybrané aspekty implementace společného vzdělávání v období 1. pololetí školního roku 2017/2018*.

Nárůst míry zapojení asistentů pedagoga do vzdělávání žáků s sebou nese i zvýšené nároky na vedení škol, a to zejména v oblasti jejich metodického vedení. To je nejčastěji zajištěno prostřednictvím třídního učitele (častěji na 1. stupni). Ve více než 58 % případů toto metodické vedení zajišťuje výchovný poradce. Více než 60 % ředitelů základních škol uvedlo, že se cíleně zabývá problematikou spolupráce mezi vyučujícími a asistenty pedagoga, zbývající část konstatovala, že se touto oblastí zabývá pouze v případě řešení konkrétních problémů. Efektivitu týmové spolupráce následně ředitelé škol nejčastěji ověřují při běžné hospitační činnosti bez zaměření na práci asistentů pedagoga (65,2 %), více než 40 % ředitelů uvedlo, že v rámci hospitační činnosti ve výuce je práce asistenta pedagoga jednou ze sledovaných a hodnocených položek.

